WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ВЕРЕСНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 24, 1959 No. 184. VOL. LXVI.

ПРЕЗИДЕНТ ОБГОВОРЮЄ ІЗ СВОЇМИ ДОРАДНИКАМИ ПЛЯН КОНФЕРЕНЦІЇ З ХРУЩОВИМ

ПІКЕТУВАЛЬНИКИ В АЙОВІ ЗУСТРІЧАЛИ ХРУЩОВА НАДПИСОМ „МИ РІЖЕМО СВИНІ, А НЕ ЛЮДЕЙ"

Вашингтон. — В Білому Домі почалася підготова до конференції президента Айзенгавера з совєтським прем'єром Хрущовим, що мала б відбутися в останніх днях його відвідин у ЗДА. У вівторок дня 22 вересня през. Айзенгавер відбув у цій справі півтораго динну нараду із своїми військовими, дипломатичними, розвідчими і науковими дорадниками. В нараді взяли участь державний підсекретар Даглес Діллон, заступник секретаря оборони Томас С. Гейтс, голова Комісії Атомової Енергії Джан А. МекКон, шеф центральної розвідчої аґенції Аллен В. Доллес, шеф морських операцій і член Об'єднаних Шефів Штабу адмірал Арлі А. Бирк і науковий дорадник Президента д-р Юрій Б. Кістяковський. Конференція през. Айзенгавера з Хрущовим відбудеться за закритими дверми, цілком відокремлено у президентській резиденції в Кемп Дейвід у горах Катоктин, 65 миль на північ від Вашингтону. Під час перебування в Кемп Дейвід Хрущов спатиме під одним дахом з през. Айзенгавером й інші кімнати в цій же самій резиденції займатимуть державний секретар ЗДА Крістіян А. Гертер та міністер закордонних справ СССР Андрей А. Громико. Інші евентуальні учасники нарад — посол ЗДА до Сов. Союзу Левелин Е. Томпсон, совєтський амбасадор до ЗДА Міхаїл Меншіков, особистий репрезентант Президента для супроводження Хрущова Генрі Кебот Ладж та американські і совєтські перекладачі житимуть в інших хатках на терені Кемп Дейвід. Почнуться конференції з Хрущовим в п'ятницю 25 вересня по полудні і триватимуть до неділі вполудне. Після закінчення конференції Хрущов вернеться до Вашингтону, де виступить на пресовій конференції і в телевізії. Програми і тем конференції з Хрущовим не опубліковано і вони залишаться секретними аж до закінчення конференції. В політичних колах думають, що на порядку конференції будуть усі актуальні зовнішньо - політичні проблеми, включно із справою Берліну. Дипломати сподіваються теж, що Хрущов докладе всіх зусиль, щоб спонукати Айзенгавера відбути таки відвідини в СССР. — В той час, як у Вашингтоні відбувалася нарада в справі цієї прикінцевої конференції з Хрущовим, сам Хрущов прибув із Сан Франсіско до Ди Мойн в Айові, одного з найважливіших фармерських стейтів ЗДА. Прибувши туди, Хрущов у розмові з журналістами заявив, що добре було б, щоб провідники ЗДА й СССР відбували свої зустрічі два рази в році і водночас із цим викликав стейт Айова на змагання у продукції кукурудзи. В Ди Мойн зустрічало Хрущова яких 5,000 осіб, в тому були теж і пікетувальники, які „вітали" совєтського диктатора транспарентами з написами „Добрим може бути тільки мертвий комуніст", „Ми ріжемо свині, а не людей" та іншими.

Державний департамент називає помилковим твердження Хрущова в справі культурної виміни

Вашингтон. — Пресовий секретар державного департаменту Линколн Вайт заявив, що твердження прем'єра Хрущова в справі культурної виміни є „недокладне і помилкове", бо уряд ЗДА зовсім не веде жадної обструкції проти культурної і наукової виміни з СССР. Вайт гадає, що або Хрущов не має точних інформацій в цій справі або хоче тим способом натискати на ЗДА, щоб Америка погодилася на все, чого тільки зажадає СССР, без жадних концесій збоку Москви. Інші урядовці державного департаменту говорили про нечесну гру совєтського партнера в цій справі. „В дійсності немає більших розбіжностей між нашими і їхніми пропозиціями, ми досі не відкинули нічого, бо ми покищо тільки почали переговори", — заявив урядовець. Державний департамент в 8-ох пунктах відкидає всі оскаржування Хрущова в цій справі та виявляє якнайбільшу охоту до повної впівпраці в справі культурної та наукової виміни з СССР.

„Ми не хочемо совєтської шкільної системи з матеріялізмом і комунізмом" — Ніксон

Грінвіл, Па. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв в Тіл каледжі і заявив, що ЗДА не мусять організувати своє шкільництво на совєтський зразок, бо ми більше часу призначаємо гуманістичним наукам і навчаємо про те, що релігія є важлива для людського життя. „Ми не сміємо боятися, що чоловіки і жінки, виховані на такому ідейному підґрунті, не зможуть із успіхом конкурувати з якоюбудь іншою державою, яка будує своє виховання тільки на самій науці" — казав віце-президент. Ніксон сказав, що немає потреби боятися того, що, мовляв СССР, випереджує ЗДА в науці, бо ця країна зовсім не залишається позаду, а те, що СССР вдалося випустити ракету на Місяць, не є признакою того, що наша виховна система є недостатня або зла. Ніксон був із своєю дружиною, він дістав від університету почесний докторат цього каледжу, заснованого в 1866 році, який збудував новий будинок для діпартаментів фізики, хемії і біології.

В АМЕРИЦІ

● **23-го вересня** о 3:09 год. по полудні почалася осінь на Північній півкулі. У той час сонце стояло над рівником, після чого воно почало посуватися на Південь, щоб 22-го грудня дійти до рівнобіжника Козорога. Тоді у нас почнеться астрономічна зима і буде найкоротший день. Бюро погоди передбачає в перших днях осени теплішу погоду.

● **Жінка совєтського диктатора Хрущова** накупила в Сан Франсіско у департаментовій крамниці на 150 долярів речей, яких бракує в СССР: найлонових панчіх, ґалянтерії та забавок для своїх внуків.

● **Провідник республіканців** у Палаті Репрезентантів, конгресмен з Індіяни Чарлз А. Галлек, заявив на телевізії, що він „не посоромиться признатись", що якби наименований на президента республіканський кандидат попросив його бути кандидатом на віце-президента, то він би на це радо погодився. Дехто гадає, що Галлек був би добрим віце-президентом.

● **53-річний інженер Семюел Перлман** помер від удару серця в одному з нюйоркських готелів у хвилині, коли його донька з родиною йшла на шлюб. Весільну гостину, церемонії відкладено.

МИРНІ УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ХРУЩОВА ПРОДОВЖУЮТЬСЯ В БАГАТЬОХ ГРОМАДАХ

УКРАЇНСЬКА АНТИХРУЩОВСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В СИРАКЮЗАХ. — Це є фрагмент широкої на цілу сторінку фотознімки з української антихрущовської демонстрації в Сиракюзах, поміщеної в місцевому „Гералд Американ" та поставленої до розпорядження „Свободи" редакцією тієї газети. Демонстрацію влаштував місцевий Відділ УККомітету під проводом його заступника голови д-ра Івана Пігуляка. В демонстрації — як інформує В. Д. Прибила, пресовий референт Відділу — взяло участь понад 200 осіб та валка 24 автомобілів. До них долучилась і деяка кількість мадярських демонстрантів. Вістка про демонстрацію була широко розголошена, крім місцевої американської преси, також місцевими радієвими і телевізійними передачами.

Українські громади, разом з іншими патріотичними американськими організаціями в багатьох містах і місцевостях продовжують свої мирні демонстрації проти Хрущова та його народовбивчого режиму. Кожного дня читачі надсилають до „Свободи" вирізки з місцевих американських газет, в яких широко обговорюється та багато ілюструється ті демонстрації, подаючи їх причину і ціль. Широкий відгомін в пресі мала зокрема друга велика маніфестація проти Хрущова минулої неділі у Филаделфії. Не меншого розголосу в місцевій пресі та радієвих і телевізійних повідомленнях набрали демонстрації в Бриджпорт, Сиракюзах та багатьох інших місцевостях. Також в загальних американських повідомленнях про поїздку у відвідини Хрущова видно час-від-часу на телевізійному екрані таблиці з протестаційними написами та зі згадками про Україну і її ката Хрущова. До поширення української правди під час цих демонстрацій допомагає видана УККомітетом ропаґандивна література, як і англомовна „Свобода".

АЙЗЕНГАВЕР ЗБІЛЬШИВ ВІДСОТКИ ВІД ОЩАДНОСТЕВИХ БОНДІВ ДО 3.75

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на основі нового закону 22-го вересня збільшив відсотки від ощадностевих бондів серій Е і Г з 3.25 до 3.75. Покищо уряд не має пляну збільшити ці відсотки поза 3.75, бо департамент гадає, що відсотки в висоті 3.75 матимуть доволі притягальної сили на те, щоб припинити виміну бондів і щоб притягнути нових покупців, які мають ощадності. В серпні американці купили були ощадностевих бондів на суму $309 мільйонів, а одночасно заінкасували з державної скарбниці $454 мільйони за продані бонди, спричинивши департаментові скарбу дефіцит у висоті $145 мільйонів. Президент вимагав, щоб Конґрес скасував висоту обмеження при опроцентуванні федеральних бондів, але Конґрес відкинув цей проєкт. Зараз після підписання закону Президент заявив перед телевізійною камерою, що „немає кращого способу ощаджувати, і немає успішнішого шляху скріпити нашу силу для осягнення миру, як купувати бонди ЗДА".

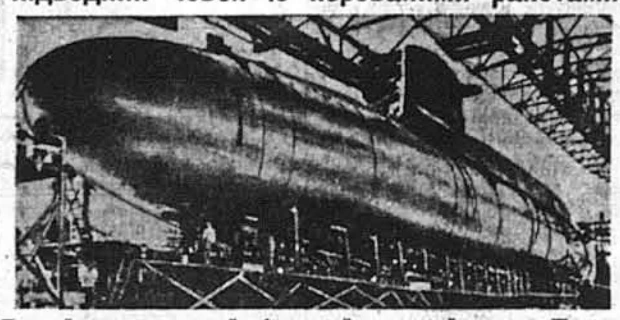
Спілка Портових Вантажників знову прийнята до АФП-КІО

Сан Франсіско, Каліфорнія. — 22-го вересня Конвенція Американської Федерації Праці-Конґресу Індустріяльних Організацій одноголосно погодилася на те, щоб Міжнародна Спілка Портових Вантажників знову стала членом АФП-КІО, з якої її були викинули за те, що її провід був опанований злочинними елементами. Спілка Портових Вантажників має 60,000 членів і її членство в АФП-КІО впродовж перших двох років буде тимчасове, хоч вона матиме повні права нарівні з іншими членами. Під час цих пробних двох років управа Спілки Вантажників мусітиме виконувати зарядження голови АФП-КІО Джорджа Міні для повного очищення свого проводу від неморальних елементів. Між іншим Міжнародна Спілка Портових Вантажників під час цих двох пробних років мусітиме об'єднатися з конкуренційною організацією Міжнародне Братство Портових Вантажників, яке було зорганізувалося в 1953 році і яке постійно було і є членом АФП-КІО. Правний дорадник Спілки Портових Вантажників Луїс Валдман заявив, що вже майже полагоджена справа цього об'єднання. Проти допущення до членства в АФП-КІО Спілки Портових Вантажників виступав голова Братства Портерів у спальних вагонах Філіп Рандолф, який оскаржував вантажників в тому, що вони ведуть дискримінаційну політику супроти неґрів і порторіканців, яких не допускають до кращої праці.

ПРЕДСТАВНИКИ УНС ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В КРАЙОВОМУ КОНҐРЕСІ БРАТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія. — Упродовж перших трьох днів цього тижня, в понеділок, вівторок і в середу 21, 22 і 23-го вересня, тут в готелі Шератон відбувся 73-ій з черги Крайовий Конґрес братерсько-запомогових організацій, в якому активну участь взяли також представники Українського Народного Союзу. На Конґресі було 650 делеґатів, що репрезентували понад 100 братерсько-запомогових організацій із загальною кількістю понад 10 мільйонів членів. Український Народний Союз репрезентували на цьому Конґресі головний касир Роман Слободян та голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан, беручи участь як у пленумах, так і в працях поодиноких комісій. Крім УН-Союзу, на цьому Конґресі був також заступлений УРСоюз, що його репрезентували його голова Антін Батюк, секретар Теодор Миник і касир Едвард Попіль. Під час Конґресу обговорено і багато важливих проблем, зв'язаних з розвитком братерсько-запомогових організацій, як і всієї країни.

ЗДА спустили на воду другий атомовий підводний човен із керованими ракетами

Другий американський підводний атомовий човен „Патрик Генрі", пристосований до вистрілювання керованих ракет під водою і над водою.

Гротон, Конн. — 22-го вересня американська фльота спустила на воду другий вже атомовий підводний човен „Петрік Генрі", який зможе випускати керовані ракети під водою або на воді. Перед спущенням на воду цього човна секретар праці Джеймс П. Мічелл сказав у своїй промові, що він надіється, що не треба буде стріляти до ворожого корабля. Мічелл сказав, що СССР вже показав, що там вміють продукувати зброю, і, можливо, що СССР зможе нам дорівняти в життьовому стандарті, „але існує одна річ, в якій ніколи СССР не зможе зрівнятися з нами — а це є особиста воля і признання гідности кожної людини". Командант східнього морського фронту віце-адмірал Томас С. Комс заявив, що цей підводний човен „Петрік Генрі" разом із давніше спущеним на воду атомовим човном „Джорджом Вашинґтоном" дають країні зброю до відплати ворогові за його атаку, і то таку зброю, якої ворог не зможе знищити. Цей підводний човен „охрестила" пляшкою шампана дружина конґресмена-республіканця з Іллиной пані Леслі С. Аренас.

Совєтська преса нарікає, що Хрущова тримають в Америці „під домашнім арештом"

Москва. — Вся совєтська преса почала скаржитись, що Хрущова не допускають в Америці до стику з „сірою американською людиною" та що його насправді тримають „під домашнім арештом", спутуючи свободу його рухів. Зять Хрущова Аджубей помістив в „Ізвєстіях" статтю-допис у тому дусі. Він з захопленням пише про американський нарід, який — ніби — найсердечніше скрізь вітає Хрущова, але — на жаль — Хрущов не має можливости багато стрічатись з „народом" безпосередньо, бо не допускає до цього поліція. У тому самому стилі пише „Комсомольська Правда" і „Совєтская Росія". Совєтські кореспонденти з ЗДА нарікають, що Хрущова не допущено до так званої „країни Діснея" в Голівуді, промовчавши, що це перші американці запропонували, щоб Хрущов відвідав ту частину фільмових голівудських теренів та що запротестувала московська поліційна охорона Хрущова. Совєтські кореспонденти скаржаться теж, що їх приміщують в готелях далеко від місця замешкання Хрущова та що взагалі вони погано трактовані. Речник державного тепартаменту назвав так закиди — злобною і наскрізь брехливою видумкою, бо — мовляв — державний департамент старається трактувати совєтських кореспондентів упривілейовано, із шкодою для американських кореспондентів.

● **Голова республіканського Крайового Комітету** сенатор Трастон Б. Мортон заповів, що між 16-им вересня і 12-им листопадом має проїхати 30,000 миль, подорожуючи по всіх стейтах. Під час своєї подорожі сен. Мортон виголошуватиме промови, щоб підтримати серед республіканців партійний дух. Він почне від Індіяни, а скінчить на Каліфорнії.

ЗДА ПІДТРИМУЮТЬ ПРАВО САМОВИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ АЛЬЖИРУ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ГЕРТЕР СТВЕРДЖУЄ, ЩО ПРОПОЗИЦІЯ ХРУЩОВА ПРО ЗАГАЛЬНЕ РОЗЗБРОЄННЯ ЦЕ „ПРОПАҐАНДА". — ПЕРЕДУМОВОЮ ДЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ" Є ДАЛІ ВІДМОВА СОВЄТІВ ВІД МЕТОДИ ШАНТАЖУ

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави підтримують становище Франції, висловлене в промові президента Шарля де Голя 16-го вересня ц. р. з признанням Альжирові права самовизначення включно з правом проголошення власної самостійности, та висловлюються проти приймання Об'єднаними Націями в цій справі будь-якої постанови, що перешкоджувала б здійсненню пропонованої де Голем розв'язки. Так заявив державний секретар Крістіян Гертер у своїй промові під час обіду, що його видало в його честь Товариство кореспондентів Об'єднаних Націй, себто акредитовані при ОН журналісти, в минулий вівторок 22-го вересня ц. р. Він відчитав окрему коротку офіційну деклярацію, яка покликується на становище, що його зайняв вже з цій справі през. Айзенгавер на своїй пресовій конференції 17-го ц. м. У цій деклярації кажеться, що делеґація ЗДА в ОН сподівається, „що не буде вжита ніяка акція, яка випередила б реалізацію справедливої мирної розв'язки для Альжиру, так, як її обіцяла передбачлива деклярація генерала де Голя з її застереженням щодо самовизначення для альжирського народу".

З інших справ, що були предметом тієї пресової конференції державного секретаря Гертера з кореспондентами при Об'єднаних Націях, на першому місці стояла промова Хрущова в ОН з пляном генерального і повного міжнародного роззброєння. Гертер одверто признав, що пропозиція Хрущова є пропаґандою, але, мовляв, вона доказує першорядне значення проблеми теперішніх перегонів у зброєнні і міжнародного роззброєння і тому треба трактувати її обережно та поважно. Гертер протиставив пропаґандивній пропозиції Хрущова, в якій не сказано майже нічого більше, як те, що вже 35 років говорив Літвінов в Лізі Націй, — останній виступ англійського міністра закордонних справ Ллойда в ОН з деталізованими і практичними пропозиціями про першу стадію міжнародного роззброєння. Що стосується можливости найближчої конференції „на вершинах", то Гертер потвердив, що спершу Совєти повинні відкликати погрозу, що вони передадуть всі свої права в Берліні східньо-німецьким комуністам з перспективою, що ці останні заблькують знову західній Берлін, а спробу проламання такої нової блькади Совєти зустрінуть збройною силою. ЗДА — казав Гертер — не мають нічого проти того, щоб Совєти підписали собі мировий договір із Східньою Німеччиною, але вони не мають права розпоряджатись в тому договорі правами західніх держав в західньому Берліні. Запитаний щодо того, чи Хрущов прийме делеґацію американських жидів, Гертер заявив, що державний департамент передав совєтському амбасадорові Меншікову всі зголошення, що їх дістав від бажаючих говорити з Хрущовим. Гертер передбачує, що одинаково справа Мадярщини, як справа Тибету таки опиняться на форумі Об'єднаних Націй під час їх теперішньої сесії, хоч покищо цих справ нема на денному порядку.

Об'єднані Нації знову відкинули внесок на допущення туди комуністичного Китаю

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй на свому засіданні в минулий вівторок 22 ц. м. прийняла 44 голосами проти 29, при 9-х, що стрималися, внесення З'єдинених Держав, що перейшло було вже на Головній Комісії, щоб на цій сесії не дебатувати про зміну в репрезентації Китаю. Останній промовець в цій справі, індійський делегат Крішна Менон, поручав допустити комуністичний Китай до членства в Об'єднаних Націях „в ім'я збереження принципу", що кожний край має бути репрезентований його дійсною владою. Деякі країни, які не голосували, як ось напр. Ісляндія, пояснили, що вони стримались від голосування з різних причин, але насправді є проти допущення комуністичного Китаю до ОН. На розмірно високе число тих, які голосували за прийняття комуністичного Китаю, вплинула промова Хрущова, який переконував, що приявність китайських комуністів в ОН потрібна „для світового миру".

ОН розглядатимуть плян Хрущова про роззброєння

Об'єднані Нації. — Головна Комісія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй прийняла в минулий вівторок 22 вересня ц. р. без голосування пропозицію совєтськогоо делеґата, щоб на Генеральній Асамблеї перевести дискусію над пляном „генерального і повного" міжнародного роззброєння, що його представив у своїй промові Хрущов, а Генеральна Асамблея в тому ж дні одобрила цю пропозицію. Ніхто не говорив „проти", хоч існує загальне переконання, що вся та пропозиція Хрущова — це тільки пропаґандивний маневр.

У СВІТІ

● **Прем'єр Ніґерії,** автономної колонії Англії, яка наступного року має стати незалежною державою, прибув з двома своїми міністрами до Лондону просити англійський уряд, щоб той інтервеніював у Франції не переводити в пустині Сагарі заповідженого вибуху атомової бомби. Уряд Ніґерії кількакратно протестував проти цього, вказуючи на небезпеку для населення від радіоактивних опадів, але французький уряд навіть не відповів на ці протести.

● **В центральній Індії** та вздовж її берегів над Індійським океаном безперервні дощі спричинили повінь. У провінції Прадеш згинуло 18 осіб, 15,000 домів знищено, шкоду на полях оцінюють на півмільйона долярів. В старовинному місті Сурат недалеко Бомбаю згинуло шість осіб, а 10,000 мешканців треба було евакувати.

● **Англійські соціялісти** заповіли, що, у випадку їхньої перемоги в парляментарних виборах 8 жовтня ц. р., їхній уряд енерґійно наполягатиме на прийнятті комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, бо на цьому, мовляв, „скористає світовий мир". Вони вірять, що коли червоний Китай стане членом ОН, то льояльно підпорядкується волі більшости членів ОН і виречеться своєї аґресивної політики, а всі китайські комуністи з вовків обернуться на овечок.

● **В м. Барлетта, в Італії,** над Адрійським морем, завалився вночі 5-поверховий дім, поховавши під руїнами 18 осіб. У тому часі було в тому домі 106 осіб. Цей будинок всього пів року тому був переороблений з мурованого ґаражу, на якому добудували п'ять поверхів. Фундамент ґаражу не витримав тягару додаткових поверхів.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МОДНА ПОМИЛКА КУК

Мода — це змінливий звичай, головно в одязі, що залежить від смаку і хвилевої вподоби. Так, щонайменше, це французьке поняття виясню є енциклопедія. Проте, мода буває не тільки в одягах, але й в усіх ділянках суспільного життя, включно з політикою, з тією тільки різницею, що навіть найбільш безглузда мода в одягах наражає людей лише на зайвий видаток, а пошесть безглуздої моди в політиці може накоїти багато лиха.

До такої модної пошести в політиці наших днів можна зарахувати своєрідну манію контактів з представниками рабовласницького совєтського режиму. Багато повчальних прикладів на цю тему знаходимо у справді дивовижних відвідинах совєтського диктатора Нікіти Хрущова в З'єдинених Державах Америки. Президент Айзенгавер, як і його представники, словом, ділом і малощо не кожним поглядом дають зрозуміти, що ці відвідини вони вважають за накинену обставинами прикру необхідність, і що вони воліли б, щоб її не було. Це саме виявила досі й абсолютна більшість американського народу. Взагалі відвідини Хрущова, зокрема його виступи в Ню Йорку і Каліфорнії, були видовищем, що його не можна побачити за гроші навіть у цирку. Не багато є на світі голів держав, що досі не були б на відвідинах в Америці, але те, що діється з совєтським диктатором, не має жадного прецеденсу. В зустрічі з вільним американським суспільством кожний диктатор мусить вийти, як блазень, і саме таким блазнем виходить Хрущов. А проте, мода на контакти поширюється, очевидно не без хитро-підступної інтервенції та впливу совєтської пропаганди.

На превеликий жаль, жертвою цієї модної пошести впала у зв'язку з відвідинами Хрущова в Америці і одна з найбільш авторитетних, найбільш заслужених і впливових українських репрезентацій у вільному світі — Комітет Українців Канади, відомий під скороченою назвою КУК. Маємо на думці телеграму Президії КУК, вислану до Хрущова на адресу совєтської амбасади у Вашингтоні.

Абстрагуємо від змісту цієї телеграми, надрукованого в цілості на іншому місці в цьому числі. Діло бо не в змісті тієї телеграми, але у факті безпосереднього звернення до того, хто своєю народовбивчою безпощадністю здобув собі назву ката України.

Що хотів КУК досягнути цим безпосереднім зверненням до Хрущова? Переконати його в безглуздості порівняння України з американськими стейтами? Не думаємо, щоб КУК був наївний. А може хотів дошкулити Хрущову? Це також була б не менша наївність, як і бажання переконати його. А втім, це куди краще робили наші запорозькі предки своїм листом до турецького султана. Залишається найбільш реальне вияснення — бажання скомпромітувати Хрущова, висилаючи копію тієї телеграми президентові Айзенгаверові, Об'єднаним Націям і на ряд інших адрес. Але й така компромітація в порівнянні з безліччю фактів і навіть з американською реакцією на те саме твердження в статті Хрущова, до якого відноситься телеграма КУК, є дуже блідою. Але, якщо це мало бути ціллю аргументів КУК, то чому б не піти єдиноправильним шляхом і не вислати їх до редакції журналу, в якій стаття Хрущова була надрукована?

У політиці вживається багато засобів, часом навіть компромітуючих для тих, що їх вживають, якщо кінцева ціль мала б принести користь. Таким засобом можна вважати й запрошення совєтського диктатора на відвідини в Америці. Але признаємось, що навіть при найбільшій доброзичливості й зрозумінні у відношенні до КУК, ми не можемо збагнути будь-якої рації у тому безпосередньому зверненні до нашого головного ворога. Ми також за те, щоб використовувати кожну нагоду і кожну можливість розправлятись з ворогом. До таких можливостей належить і компромітування ворога, і дошкулювання йому. Не занедбує того і наш УКК, але робить це правильним шляхом, через своїх репрезентантів в Конгресі чи уряді ЗДА. Натомість безпосереднє звернення КУК, без уваги на його зміст, порушує основний принцип поведінки з ворогом і створює прецедент, якого ліпше, щоб не було.

Ми вже мали подібний прецедент з одним із наших діячів також у цій країні і засудили його з усією рішучістю, бо не знаємо випадку, щоб будь-коли жертва переконала свого ката або щоб окупанта хтось намовив добровільно забратися з захопленої розбоєм землі. А для заокруглення справи скажемо, що того безпосереднього звернення КУК на адресу диктатора ми не могли б зрозуміти й оправдати також у випадку, якби КУК вияснював його перевагою свого канадійського характеру над українським. Хрущов є диктатором і гнобителем народу, а не його представником, і тому жадна народна влада чи репрезентація не повинна з ним входити в будь-яку аргументацію.

Тим то на безпосереднє звернення КУК до Хрущова ми не знаходимо жадного іншого вияснення, як тільки те, що це була модна тепер помилка.

АМЕРИКАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО І ХРУЩОВ

Не може бути більшої дискредитації комуністичного режиму сучасної російської імперії в очах вільного світу, як становище, що його зайняло американське робітництво супроти відвідин Хрущова. Вже за попередніх візит Мікояна і Козлова впадав в очі кумедний факт, що ті високі репрезентанти „робітничо-селянської влади" шукали контактів передусім із китами фінансів і промислу, а не з робітничими колами. Тоді чули ми, що вони хочуть пожвавити торговельні взаємини з ЗДА, одержати довготермінові кредити, пізнати американську продукцію, отож, мовляв, мусять знайомитись і говорити з мільйонерами-продуцентами. Але вже сам президент Айзенгавер на своїй пресовій конференції пояснив тоді влучно, що в Совєтах існує державний капіталізм, і тому його репрезентанти линуть до приватного капіталу в ЗДА. Хоч ця заввага викликала була велике невдоволення серед кремлівських вельмож, приїзд Хрущова ще більше потвердив парадоксальне явище: диктаторська верхівка СССР, яка ніби спирається на революційному пролетаріяті, в першу чергу на фабричних робітниках, а офіційною філософією якої є клясова боротьба з ціллю визволення світового пролетаріяту з-під капіталістичного ярма, — ця верхівка має проти себе все без винятку американське робітництво, найбільш вороже до комуністів з-посеред усіх верств і груп американського народу.

Західньо-европейське робітництво також відкидає співпрацю з т. зв. Світовою Федерацією робітничих спілок, яка насправді є експозитурою Москви, що не допускає вільних професійних спілок. Все ж в Англії, Західній Німеччині, Бельгії, Італії, в скандинавських країнах робітники здебільша належать до соціялістичних партій, які патронують робітничим спілкам. Хоч ці партії демократичні і ворожі комунізмові, проте на показ вони проповідують однакове з комуністами гасло „Пролетарі всіх країн, єднайтеся" і в закордонній політиці пропагують співіснування. Такого баламутства немає в рядах американського робітництва. А на оправдання своїх позицій в ділянках ідеологічно-політичній, соціяльній і організаційно-професійній американське робітництво має два наймогутніші аргументи: щораз більшу силу своїх робітничих спілок та небувалий ніде інде у світі добробут.

Оприлюднений повний текст розмови сімох лідерів американських робітничих спілок, які об'єднують 13 мільйонів робітників в Американській Федерації Праці-Конгресі Індустріяльних Організацій, з Нікітою Хрущовим у Сан Франсіско залишиться по всі часи історичним документом, як перший випадок, коли робітничі провідники сказали правду в очі тоталітарному диктаторові, який завів найбільше у новітній історії невільництво і сам себе називає „головою робітничої кляси". Це — документ, що свідчить, до якого ступня сліпоти може завести фанатизм і конвульсійне намагання вдержати ніким і нічим необмежену владу. Коли Хрущову пригадали, що розстріляний мадярський прем'єр Надь був комуністом, він відповів: „Не мішайте речей з болотом". На запит, чому заглушується закордонні радіопередачі, він говорив про московський борщ і американську воловину. На запит, чому робітники масово втікають з-поза залізної заслони на Захід, Хрущов порадив робітничому лідерові шукати відповіді у пиві. В справі вільної виміни ідей, Хрущов заявив, що він мусить оберігати совєтських робітників від капіталістичної пропаганди. Президента АФП-КІО Джорджа Міні Хрущов назвав послідовником Дж. Ф. Доллеса (це в його очах — найбільша образа!!), а віце-президента Волтера Рутера й інших приявних робітничих лідерів — капіталістичними лакеями. Ствердивши, що погляди „голови робітничої кляси" „не можна погодити" з поглядами лідерів американського робітничого світу, Хрущов в той самий день у Сан Франсіско прославляв у розмові з президентом Інтернешенел Бизнес Машін Корпорейшен репрезентантів американського капіталізму, промисловців і фінансистів, з якими — мовляв — можна куди приємніше, спокійніше і легше проводити час, ніж із робітничими діячами та політиками. Американська преса звертає увагу на те, що дві фабрики, які совєтський амбасадор вибрав для оглядин Хрущовим, затрудняють робітників із спілок, не приналежних до централі АФП-КІО.

Поведінка Хрущова в Сан Франсіско була просто фантастичною, коли зважити, що це — прем'єр великодержави. Колишній президент Труман делікатно радив Хрущову „тримати на поводах свої нерви". Але справа не в нервах і темпераменті, навіть не в поганих манерах, а в світогляді і політиці. Зудар між Хрущовим і лідерами американського робітництва не тільки скомпромітував персонально Хрущова, але й доказав ще раз, що будь-яке ділове порозуміння з Совєтським Союзом неможливе.

ДАЛЕНІ ОБРІЇ АЛЬЖИРСЬКОЇ РОЗВ'ЯЗКИ

Париж. — Ось і сталася подія, яка у французькій пресі відсунула на другий плян і „Лунніка", і поїздку Хрущова до ЗДА: заява де Голя в справі Альжиру. Заява, якої давно чекали і, треба відразу сказати, чекали більше закордоном, як у самій Франції.

У Франції було відомо, що на будь-яку негайну розв'язку де Голь не піде, бо що можна зробити негайно? Хіба зректися Альжиру. А цього ж — усі знають — де Голь не може і не хоче робити. А всяка інша розв'язка ,яка вимагає часу, викликає у Франції почуття, що нічого не міняється: війна триватиме.

Закордоном чекали цієї заяви приятелі Франції, щоб якомога зменшити незручність свого становища на наступній сесії Генеральних Зборів Об'єднаних Націй, на яких напевно альжирська справа буде поставлена і до неї треба буде забирати становище. Тут приятелям треба було мати щось, чим можна було б заспокоїтися, виправдати свою підтримку Франції.

Що ж говорить заява де Голя?

Вона відсуває остаточну розв'язку за далекі обрії, за якими блищить зоря спацифікованого Альжиру, що може користуватися демократичними правами, які запевняє французька конституція. За чотири роки після заспокоєння все населення Альжиру вирішить свою долю. В цьому вирішенні воно має три можливості: 1. сецесія, самостійність, 2. інтеграція у французьку державу й націю, 3. широка автономія, самоуправління, при якому альжирська територія, сфедерована з Францією, мала б з нею спільну оборону, спільну зовнішню політику й фінанси, але зберігала б своє етнічне обличчя.

Але від якого реченця можна рахувати чотири роки спокою в Альжирі? — Від моменту, коли спокій запанує настільки, що від засідок і атентатів не гинутимуть більше як 200 осіб на рік... Усі погодяться, що для території, заселеної темпераментним населенням, ця дефініція заспокоєння доволі неточна.

Як бачимо, нічого революційного де Голь не проголосив, вважаючи, що революцію внесла вже його конституція, яка запевнила альжирцям-мусульманам і альжирцям-европейцям однакові виборчі (активні і пасивні) права. Все населення Альжиру вважає він альжирцями. Для нього альжирці — це мозаїка европейців і різних племен, які визнають чи не визнають Мохаммеда. Для нього альжирської держави і альжирського народу ніколи не було.

Якщо цю заяву, яка відкриває теоретичну можливість навіть відділення, після змоги самовизначення, союзники Франції прийняли з вдоволенням, то зовсім неґативно поставились до неї приятелі альжирського підпілля. Для них ця пропозиція не створює ніякої бази для розв'язки проблеми. Відповіді підпілля ще не знаємо, коли пишемо ці рядки, але можна собі легко уявити, що вона буде радше неґативна, бож підпілля не має ніякого наміру капітулювати.

Навіть правий і проурядовий часопис „Фіґаро" пише, що коли б виборчі права альжирці одержали були кілька років тому, було б менше жертв. Ця конституційна революція прийшла таки наслідком дії підпілля, і на що мало б воно розраховувати, складаючи зброю? Слово ген. де Голя важить у всьому світі дуже багато, але ж інтерес Франції для нього може важити більше, як його слово. Зрештою, основна справа в тому, що інтерпретація справжнього інтересу Франції належить йому, а чи з точки зору того інтересу було б вирішене питання адоптації підпільників до леґального життя — зовсім невідомо.

На що ж розраховує Франція? Чотири п'ятих населення Альжиру жило й живе в неймовірних злиднях. Господарськими заходами — безперечно — можна здобути прихильність поважного числа населення, якому поняття самостійности дуже мало говорить. Можна здобути й ту частину, яка вже щось має, а при са-

(Закінчення на стор. 3-тій)

КОМУНІСТИЧНА ІНФІЛЬТРАЦІЯ В УРУҐВАЇ

(єдо). — Національний Рух Оборони Свободи в Монтевідео, столиці Уруґваю, проголосив наслідки дослідження комуністичної діяльности в тій країні, відзначаючи її небезпечність. Цей документ — доповнення до Білої Книги, яку та організація передала перед тим президентові Національної Ради Уряду, д-рові Март. Ечеґоєнові. В ньому видруковано інформації, світлини, фотокопії документів і т. п., що виявляють небезпечну діяльність дипломатичних представництв країн совєтського бльоку, а також інших численних організацій різного характеру, але об'єднаних спільною метою — ширити комуністичну доктрину та здобувати впливи в суспільних, політичних та синдикальних організаціях.

Вияснюючи причини, що примушують цей Національний Рух подати до загального відома прикрі факти комуністичної інфільтрації, автори його пишуть:

„Відчуваємо необхідність, щоб уряд, стурбований цими фактами, змобілізував уповноважені Конституцією чинники для поборення страшної небезпеки, яку являє невблаганний наступ комунізму".

Далі відзначається, що в Уруґваї заплановується і перепроваджується вся акція, скерована на порушування суспільного миру в інших країнах Латинської Америки. „Тут організується підривна діяльність, тут навчається й вишколюються шпигуни, тут заплановуються на потаємних зборах кампанії суспільних заворушень... Тут постає осередок діяльности інтернаціонального комунізму Латинської Америки, і то внаслідок встановлення, — не зважаючи на демонстрації антипатії, — дипломатичних представництв СССР та його сателітів".

Національний Рух Оборони Свободи не заперечує потреби втримування дипломатичних зносин з СССР та сателітами, але вважає, що вони повинні відбуватися „в тій самій площині і на тому самому рівні, як їх провадить у себе Москва". Отже, потрібна в першу чергу звичайна взаємність, себто: „Якщо уруґвайським дипломатам у Москві заборонено виїздити з міста без попередження поліційних властей, і якщо вони, коли одержують такий дозвіл, мусять їхати тільки визначеним маршрутом, то чому й Уруґвай не застосує подібної системи до комуністичних дипломатів в Уруґваї? Чому СССР тримає в Монтевідео аж 70 урядовців в своєму посольстві? Чому не вистачає тільки шістьох, що їх має уруґвайське посольство в Москві, або бодай десятьох, двадцятьох?"

Проте документ зазначає, що для направлення доконаних помилок не вистачає вже обмеження до мінімуму або й цілковитого припинення дипломатичної діяльности інтернаціонального (читай: московського!) комунізму в Уруґваї, а потрібні суворі заходи, скеровані на вже здобуті комунізмом всередині країни позиції...

Відпис цього документу, крім оголошення його в пресі, передано кожному членові Національної Ради Уряду.

У СВІТІ ЧИТАЧА

КРОКУЮЧИ З ВЕЛИКИМИ

Життєписи великих людей були і є улюбленою лектурою багатьох читачів. Зокрема захоплюються цим жанром вроджені раціоналісти, які воліють подивляти не вигаданих, сфантазованих письменниками, літературних героїв, а таки правдиві історичні постаті.

А ще з більшою жадобою заглиблюються в життєписи ті читачі, що відчувають у собі як слід не виявлені, приховані сили й таланти, ті індивідуальності, що могли б вибитись понад пересіч, якби... Містерія цього переломового моменту, переборення цього „якби", тайна величі відомих реформаторів, полководців, учених, винахідників полонить читача й хвилює до глибин.

Звичайно ніхто не стане заглиблюватися в життєписи таких постатей як Джінґісхан, Атилла чи Іван Грозний, бо життєписи ці надто примітивні. У цьому ж сенсі годі подивляти таку величину як Нікіта Хрущов. Щоб стати такою величиною, треба відзначатися понад пересіч тільки жорстокістю, хитрістю і вмінням швидко перегризти горлянку суперникові чи заманити його у вовчий діл. Це — все. Гостинна подорож цього професійного, історичних маштабів ката по Країні Свободи належить, проте, до найдивогляднıших видовищ новітніх часів.

У нормальному суспільстві, де не зруйновані етично-моральні вартості, про велич людини вирішувала найперше чесність, трудолюбивість, витривалість, великий розум, талант. Найбільше дивує читача, що ці велетні виходили часто з низів, маючи ті самі шанси, що й кожний. Ба, що більше, багато з великих людей зазнавало чимало перешкод і недостач. Справді дивно читати, що глухий уже Бетговен скомпонував свою Дев'яту Симфонію, що Мілтон написав найкращі поеми вже осліпнувши, що глухий уже Едісон винайшов фонограф. Мікель-Анджельо, Дарвін, Емерсон, Дікенс, Гендель, Ібсен, Леся Українка і інші терпіли на різні недуги і в найбільших терпіннях творили та працювали.

Приклади вбогости великих людей, несприятливих обставин, у яких вони жили й діяли, роззброюють читача дорешти. Крокуючи з цими велетнями в переборюванні перешкод, читач росте, запалюється до змагу, знаходить порадників і приятелів на все життя.

Західня життєписна література пребагата. Такі є клясичні життєписи Мікель-Анджельо, Баха, Кромвела, Емерсона, Джефферсона, Пастера, Шопена, Вилсона і десятків інших. Прекрасні щоденники чи автобіографії залишили по собі самі творці, як, наприклад, св. Августин, Б. Челліні, Б. Франклин, Г. Дж. Велз і ін.

Наша життєписна література, на жаль, така вбога, що не багато знайде в ній читач цього роду лектури. Яскраві постаті нашої історії, княжої чи козацької доби, окреслені тільки епізодично в літописах чи хроніках або тогочасних літературних творах. І нова доба з ґалерією великих учених і культурників XIX ст. та непересічних політиків і організаторів XX ст. не може похвалитися чимсь замітним. Єдиний життєпис Т. Шевченка розроблений досить широко. Щастя, що про решту тих великих людей маємо чимало матеріялів у вартісних, не раз досконалих споминах, і що хоч ця ділянка поповнюється постійно на еміґрації.

Менші або більші, розвідки про наших письменників чи діячів писані без обов'язкового для життєписної повісти психологічного поглиблення даної постаті, далекі від подібних зразків Заходу й малоцікаві для читача. Аж просяться, щоб оживити їх, такі постаті, як неспокійний, несамовитий Панько Куліш, одержимий ідеєю праці для народу, геніяльний поет і вчений І. Франко. Тому кілька років видано цінний збірник матеріялів про Симона Петлюру. Яку ж захоплюючу повість склав би вже на основі цього матеріялу досвідчений письменник! Або який вдячний був би читач, коли б у цьому Мазепинському Році даровано йому таку життєписну повість про І. Мазепу.

Щоденники великих людей були завжди повчальною лектурою, але в наших каменярів не ставало часу писати щоденники, а коли мірнота почне записувати в щоденники свої переживання, важко знайти там щось, крім духової мізерії. Щоденник Є. Чикаленка є, проте, ще й досі неперевершеним твором.

А втім автобіографій у нас теж мало. Наші письменники рідко завершують свою творчість, щоб сказати кінцеве слово, яким є саме автобіографія, як це роблять західні письменники. Фізично зацілілі творці під Совєтами можуть залишити по собі хіба такі речі, як щоденник О. Вишні. Як унікум маємо, однак, з цієї доби прекрасну автобіографічну повість Олександра Довженка „Зачарована Десна", яка ввійде в залізний фонд нашої літератури.

Хочеться вірити, що еміґраційні поети, письменники й науковці подарують читачам хоч кілька творів цього жанру, а дехто розкаже в автобіографічному творі про свій творчий і життьовий шлях. Вже можна звернути увагу читачів на автобіографічну розповідь нашого відомого політичного діяча і вченого з світовим розголосом, проф. Олександра Шульгина, друковану фрагментами в Українській Літературній Газеті. Цей твір, виданий окремою книжкою, буде добрю лектурою для старших і для молоді, що прагне йти слідами великих людей.

І. Смолій

ОЙ, ПІДУ Я У ЛІС...

Ой, піду я у ліс
по калину,
Може стріну
кохану дівчину,
Може стріну
в зеленому гаю, —
Більше ждать, виглядать
сил не маю.

Ой, пішов я у ліс
по опеньки
І зустрів там дівча
молоденьке,
Чорнобриве таке
та рум'яне,
Усміхнеться мені —
серце в'яне.

„Чому, — каже, — не йшов,
чом барився,
Чи на іншу якусь
задивився?"
„Не дивився на іншу,
кохана,
Бо до тебе любов
нездоланна,

Бо любов залила
мені груди,
І ніколи у світі
не буде,
Щоб погасла вона,
Щоб зів'яла —
Так люблю я тебе,
аби знала!"

Ой, пішов я у ліс
по ожину —
І зустрів там для себе
дружину,
Чорноброву таку,
карооку, —
Маю щастя велике,
нівроку.

МИК. ФЕНЕНКО

С. Риндик

ХОДІМ НА ГОРОД

(1)

Щоб не відвикати дуже від рідного краю, добре від часу до часу навідатися туди. А для цього найкращий спосіб — крила фантазії. Як самі знаєте, цей літак має великі плюси: він нічого не коштує, абсолютно безпечний, дуже швидкий, бо в одну мить може доставити вас хоч би на край космосу, і здібний залітати в минуле і майбутнє. Крім того, не вимагає жадних віз, а подорожуючи ним по СССР, не мусите мати коло себе провідників і можете вільно їздити по заборонених зонах. Тому скористуємось цим літаком.

Коли маєте дітей, що народилися в Америці і люблять її понад усе на світі, то варто і їм щось трохи показати або бодай оповісти про старий край і про вашу минувшину, бо діти дуже люблять казки:

Тож кажіть їм:

— Америка — гарна країна. Гріх казати, що ні. Але наше село краще. Особливо той наш город. Ходім, дітки, туди і самі побачите.

Маємо дві дороги на вибір: одну через стодолу (чи клуню, як кажуть трохи далі на схід; це — будівля з чорногузами на верху), а другу через перелаз. Стодола має двоє широких дверей — начільні і затильні. За затильними починається сам город. Але на город ходиться звичайно через перелаз. За перелазом маємо вишневий садок. Хоч вишні ростуть усюди: і на городчику, що біля хати, і зараз же при самій хаті. Це дуже пещена рослина й любить тулитися до хати, як дитина до мами.

Коло вишень трохи затримаємось. Найкраще вибрати для нашої подорожі вишневий сезон, той час, коли вишні достигають і коли село — не село, а величезне вогнище. Тільки диму нема. Тоді горять темночервоні дички, ясночервоні черехи, або інакше шпанки, або ще інакше святойванські вишні. А поміж вишнями височіють могутні велети-черешні: ягоди на одних круглі, на других приплескуваті. Одні чорні, другі багряні. Одні солодкі, як мед, а другі трохи пригіркуваті, але ще смачніші, ніж перші

Вишневий сезон — велике дозвілля й полегша для мамів. Не треба пильнувати за дітьми, бо все, що вміє ходити, сидить на гіляках і запихається вишнями, а що вміє тільки лазити, то лазить попід деревами і ковтає вишневі падальниці (зелепухи й теребухи), або кісточки, що падають згори, із ротів трішки старшого покоління.

Уставши вранці, кожне засобляється байдою житнього разового хліба й на вишню! Перші ягоди поїдаються з кістками.

— Та не ковтайте кісток! — кричить, бувало, мама. — Вишень багато, не бракує.

Вишень не бракувало, то правда, але часу бракувало. На другий рік із тих кісточок виростають попід тинами й парканами вишеньки-зернівочки. Аж коли душа стане трохи на мірі, то кісточки випльовуються, а коли вона вже цілком добре вгонобиться, то кожну кісточку беремо між пальці, натискаємо і стріляємо, найліпше комусь у ніс. Починається вишневий спорт.

А ще трохи пізніше зірвані вишні кладуться не в рот, а за пазуху. Тому під час вишневого сезону відбувається інтенсивне барвлення дитячих сорочок, і тоді все молоде покоління на довгий час стає густо-червоним, і справа виглядає так, наче на село впали упирі. Бо тоді від рота до вуха, до правого й до лівого, укладаються широкі пасмуги червоної барви й замальовують собою природню кров, оту саму, що збирається на вилицях, хоче з них вибризнути, та чомусь не може; а до того ще додаються червоні, криваві животи.

Мій старший брат мав, крім рота й пазухи, ще й торбину, куди нарвав вишень. Цю торбину з'їдав на полі, де пас корови. Він викликав у мене великий подив, пошану і заздрість. Бо лазив по вишнях, як сама вивірка, і добирався до таких місць, де могли втриматись лише горобці і де вишня викладала повними гронами свої найбільші скарби, бо там була повна ґарантія, що того багатства ніхто не доторкнеться. Але брат доторкався і геть чисто обривав. І робив це справді сильно, красно, обережно й бистро. Моїм першим ідеалом на цьому світі був цей брат. На мене він дивився зневажливо, а коли було треба, бив мене кулаком по голові і йшов собі далі...

На обід ми мали вареники з вишнями, перемішаними з гіркими черешнями. Мачали їх у сметану і так поїдали. Скоро й сметана червоніла. А по обіді до самого вечора ми все це заїдали пирогами з вишнями. Найбільше смакували нам пироги з житнього борошна. Нехай котрась із тутешніх господинь спробує такі пироги спекти!

Коли ми з жінкою приїхали до благословенної Америки, то одного разу наварили собі вареників із вишнями. То була радість! Та коли ми стали їх їсти, то виявилося, що то не зовсім вишні... Були гарно пофарбовані, а фарба трохи заносила хріном чи редькою. І треба було їх гризти. А крім того, треба було дуже напружувати уяву, щоб усуґерувати в себе, що воно смакує, як вишня.

І наші думки, змучені тим напруженням, полинули нарешті туди, де колись

Розцвітали сади білі,
Сади білі на Поділлі...

а звідки тепер пишуть нам, що ті сади

Розцвітали, процвітали,
А тепера перестали!

І ми плакали й питалися:

Ой чого ж ви, сади білі,
Не цвітете на Поділлі?
Чи вас сонечко не гріє?
Чи вас сушать суховії?
Чи дощі дрібні не тучать?
Чи вас дуже спеки мучать?
Чи морози вас прибили?
Чи вас люди не злюбили?

І сказали сади білі, сади білі на Поділлі:

Подоляне! Подоляне!
Що за діло окаяннє?
Не пожалувать садочка!
Стяти древо до пеньочка!
Чи тобі ми не годили?
Білоцвітом не кадили?
Чи твої хороші дітки
Не в'їдали з нас ягідки?
Чи вишнівочки не пив ти?
Чи ж ніколи не любив ти?
Не любив ти, не кохав ти,
Як під вишнею стояв ти?

І залились ми сльозами, розпроклявши ком-незами...

*

А тепер далі на город. Він простягається аж до річки. Власне не до річки, а до ставу, бо річка, прибувши з далеких світів до нашого села, спинилась тут на відпочинок і розлилася широким плесом, ставши ставом, перегодженим високою греблею з кучерявими вербами. Може колись сядемо на човна і проїдемось по тому ставу, а поки що через брак часу згадаємо тільки, що довкола його росте осока, лепеха чи татарське зілля, подекуди рогіз і очерет, а на самій воді плавають білі лілеї та ближче до берегів погойдується зелено-салатовим килимом ряска для качок. І ще пригадаємо собі одну подробицю:

(Далі буде).

ДАЛЕКІ ОБРІЇ АЛЬЖИРСЬКОЇ РОЗВ'ЯЗКИ

(Закінчення зі сторни 2-гої)

мостійності може втратити. Розраховується на те, що велика частина населення, не грішучи любов'ю до Франції, несе на собі досить важкий тягар революційної боротьби. Підпілля не бореться в рукавичках і не завжди виявляє доволі здорового розуму, який рідко сполучається з революційною пристрастю.

Це — дуже важливий момент. Підпілля намагається все охопити і все собі підпорядкувати. При цьому послуговується воно своєю зброєю — терором. Не маючи змоги, як всяке підпілля, садовити противників до в'язниці, воно їх убиває. Жорстоко й без суду. Цього велика частина населення має досить. Мають досить клопоту з альжирським підпіллям і найбільші приятелі, сусіди, як Марокко, а зокрема Тунісія. Зокрема ж Тунісія, що без бою, тільки політичною боротьбою здобула свою самостійність.

Підпілля напевно не схоче капітулювати. Але, поза підтримкою Єгипту, Сирії і менших арабських держав, не знайде воно багато зрозуміння та підтримки, коли зігнорує пропозицію де Голя боротись за майбутнє Альжиру в леґальних рамах. Тому, якщо воно й не скапітулює, то мусітиме взяти до уваги леґальні можливості. Бож самим підпіллям ані еліти не виховаєш (хіба політичних бойовиків), ані всього населення не охопиш, не вповіш у нього справжньої свідомости та політичної грамотности, без якої нема змоги будувати державу. Якщо підпілля потрапить працювати в двох площинах, альжирська справа врешті буде виграна, якщо ні, — самобутність Альжиру відсунеться за ще дальші обрії, ніж обрії, визначені в заяві де Голя.

Немале значення матиме престиж де Голя. Коли він обіцяв щось колоніям Чорної Африки чи Мадаґаскарові, то слова дотримав. Це говорить на його користь. Цілий ряд колоніяльних народів дійшов до своєї самостійности шляхом зговорення з чесним і розумним колонізатором. Це ставить підпілля в незручне положення, коли воно відкине всяку можливість переговорів, хоч тих можливостей для нього не так багато де Голь дав, заявивши, що прапор підпілля не повіватиме ніколи над Альжиром.

Три роки тому підпілля з приязними йому арабськими державами могло розраховувати на те, що Франція матеріяльно не витримає цієї війни. Тепер цього припускати не можна. Франція стоїть на доволі твердих ногах. Якщо ЗДА прихильно прийняли заяву де Голя, то в разі потреби вони підтримають Францію. Мілітарно альжирське підпілля Франції не переможе. Але революція може бути перманентною.

Тому, як би не оцінювати де Ґолів плян, він змушує підпілля подумати над припиненням війни. В усякому разі — над зміною метод боротьби.

О. Д-вич

ЛИСТ КУК ДО ХРУЩОВА

У дні приїзду совєтського диктатора і ката України Нікіти С. Хрущова до З'єдинених Держав Америки в дні 15-го вересня ц. р., Президія Комітету Українців вважала за відповідне звернутись до нього безпосередньо, на адресу совєтської амбасади у Вашинґтоні, з такою телеграмою:

Нікіта С. Хрущов, прем'єр СССР
Амбасада СССР у Вашинґтоні.

Напередодні візити до ЗДА, Ви опублікували статтю про мирну коекзистенцію у жовтневім виданню американського квартальника „Заґраничні справи". У цій статті Ви виявили своє подразнення резолюцією Американського Конґресу в справі визволення підсовєтських країн і т. зв. республік у СССР, поневолених через російський комуністичний імперіялізм.

Розраховуючи на примусову мовчанку українського народу в Україні, Ви прирівняли політичний статус України з американськими стейтами такими як Тексас, Арізона й Каліфорнія, і наклеймили політику визволення актом провокації.

Ви повинні знати фундаментальні різниці між Україною, історично давнішою, як Росія, і названими вище американськими стейтами. Ви іґноруєте історичні факти, що коли Тексас, Арізона й Каліфорнія були заселювані іміґратами з Европи і їх нащадками, український нарід заселював Україну від непам'ятних часів. Український нарід має відрубну історію і культуру й є автохтоном на своїй землі. Навіть при найбільшій уяві не можна сказати, що мешканці Тексасу, Арізони і Каліфорнії є поневолені, гноблені й використовувані урядом у Вашинґтоні й справедливо можна твердити, що американські стейти мають далеко більше автономії, як Україна під комуністичним режимом.

Дотепер Ви самі відмічували відрубну національну ідентичність української нації і Ви представляли Українську Соціялістичну Радянську Республіку перед світом, як суверенну державу. В такім характері Україна є чартерованим членом Об'єднаних Націй. Ваше порівнання України з американськими стейтами, це свідома спроба звести Україну лише до географічного означення і заперечити відрубність української нації. Ви виявили цілковиту неувагу до конституцій СССР й Української РСР, де в параграфах 17. згл. 14. стверджується, що „кожна союзна республіка має право вільно вийти з СССР".

Вас і систему, яку Ви репрезентуєте, обвинувачує українська нація перед сумлінням людства за такі жахливі злочини, як знищення українських церков, їх ієрархій і духовенства, за ліквідацію української інтеліґенції, поетів і письменників, масове мордування і депортації, за голод й економічний визиск, упосліджування української мови й культури та за постійну русифікацію.

Це була політика російських царів, хоча може при застосуванні менше терору й пролиття крови. Українська нація їх пережила. Вона також переживе Ваш комуністичний російський імперіялізм. Укінці затріюмфує справедливість і воля. Україна буде вільна.

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
Президія:
о. д-р В. Кушнір, президент;
В. І. Сарчук,
генеральний секретар.

Копія цієї телеграми, з відповідними ближчими поясненнями визвольної проблеми України, вислано до Секретаріяту Об'єднаних Націй, до Канадійської Делеґації в ОН, Президента ЗДА Д. Айзенгавера, Прем'єра Канади Дж. Діфенбейкера та урядів В. Британії, Франції, Німеччини, Італії, Туреччини та урядів інших держав і до Секретаріяту НАТО.

● **Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА** одержало від сина та доньки Богдана Лепкого, а саме від д-ра Лева Ростислава та Євгенії Лепких з Бронксу, погруддя та посмертну маску їх батька. Це погруддя було вивезене сім'єю з Кракова і щасливо привезене до ЗДА. Різьбу виконав мистець Нестор Кисілевський, дрібні надщерблення направив мистець Михайло Черешньовський. Погруддя прикрашує тепер конференційну залю дому НТШ в Ню Йорку.

ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ КОЛЕҐІЇ СВ. ВАСИЛІЯ в СТЕМФОРДІ

Проєкт нового будинку Колеґії св. Василія

Саме тепер широко розгортається акція збірки фондів на будову нової Колеґії Св. Василія у Стемфорді. На будову потрібно ДВОХ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. Український Народний Союз, включившись в цю збіркову акцію, плянує зібрати на ту благородну ціль бодай 100,000 долярів і цим забезпечити, щоб дві научні залі в новій Колеґії називались іменем УНСоюзу і „Свободи". На заклик стемфордського ієрарха, Преосв. Кир Амвросія Сеницшна, та Головного Уряду УНСоюзу, відгукнулись уже сотні членів УНСоюзу, складаючи свої пожертви на цю благородну ціль. Список цих жертводавців друкуємо нище.

Нехай не буде члена УНСоюзу і нехай не буде українського громадянина, імені якого забракло б у цих списках. Пожертви посилати на адресу:

ST. BASIL'S SEMINARY BUILDING FUND
c/o Most Rev. AMBROSE SENYSHYN
161 Glenbrook Road
STAMFORD, Connecticut

(ЧЕРГОВИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ УНС)

Управа Будівельного Комітету Колеґії св. Василія в Стемфорді щиро дякує Членам Укр. Нар. Союзу, за прислані пожертви на будову Колеґії. Тими Жертводавцями були: Михайло і Марія Турко $100, Кароліна Щебунчак $100.

Брацтво св. Архангела Михаїла, Відділ 350 УНС за стараннням секретаря Відділу д-ра Василя Палідвора на своїх зборах ухвалило, щоб кожний член Відділу зложив від себе $5. Члени радо прийняли цю пропозицію, а декотрі з них зложили більшу жертву. Сам Відділ зі своєї каси на пропозицію д-ра Палідвора зложив $50. Поодинокими жертводавцями 350 Відділу УНС були: Корівчак Степан і Гел. $25, Михайлишин Ілько $25, Мацелюк Тео. і Катерина $20, д-р Василь і Марія Палідвор $15, по $10: В. Плащук і А., Кульгавич К. і М., Когут Н. і Агаф., Лема Вас. і Ол., Панасюк С. і М., Пастушак Тео. і Ксеня, Слобода; по $5: Круліковський П., Карий В., Смаль И. В загальній сумі стемфордські союзовці зложили на будову Колеґії $220.

Черговими жертводавцями були: Тягнибік Л. і Т. $50, Зопко Тео. і М. $50; по $25: Дубчак О., Лободяк М.; по $20: Балата Анас., д-р Гр. Чвартацький, Семчук А.; по $10: Черевко В., Іванків С., Попович Т., Сас Р., Войтів М., Ярош Зиновія; по $5: Кливак М., Коваль М., Небеш С. і В., Палій О., Шрамек М., Труфун В. і М.; по $2: Фіґун Ст., Москаль Т., Мітулінський Д.

Сума пожертв Четвертого списку виносять $772.

Досі Члени УНС зложили (вісім тисяч двісті чотирнадцять долярів.) $8,214.

При тій нагоді Управа Будівельного Комітету подає до ласкавого відома, що в неділю 25-го жовтня, 1959 року на празник Царя Христа, відбудеться благословення площі під будову Колеґії св. Василія в Стемфорді, Конн., о год. 4-ій по полудні.

Побажаним було б, щоб Шановні Члени УНС звернули вислані до них коверти зі своїми пожертвами та дали змогу зреалізувати заклик Українського Народного Союзу, який бажав би зі своїм членством зібрати $100,000 на будову так конечно потрібної інституції.

Управа Будівельного Комітету.

З допомогою студентству Филаделфії

По довших і наполегливих стараннях наших компетентних чинників при Пенсилвенійському університеті у Филаделфії створено катедру української мови, якої викладачем номіновано д-ра Григора Лужницького.

На зазив у пресі вже зголосилося 17 студентів - ток, охочих на тільки навантажити себе додатковими зайняттями, по суботам, але також радих присвятити новим студіям певну скількість годин, призначених дотепер на відпочинок.

З урухомленням катедри української мови, пов'язані додаткові оплати за науку, ($120 на рік), яких студенти не всилі самі платити, бо їхні інші студії коштують дуже багато.

З допомогою нашим студентам повинен прийти загал громадянства, бо справа катедри української мови при Пенсилвенійському університеті — це загальногромадська проблема, і нам не вільно пройти попри неї байдуже.

43-ій Відділ СУА у Филаделфії на своїх місячних сходинах рішив уфундувати однорічну стипендію для одного студента. Для призбирання відповідних фондів, заплянововано на місяць жовтень влаштувати Традиційні Вишивані вечерниці.

Вечерниці ті не повинні обтяжувати наших бюджетів. Кожна вишивана суконка чи блюзочка, хоч і не нові, будуть мило бачені на залі, а ті пані, які з будь-яких причин не мають змоги придбати щось вишиваного, можуть обмежитися до символічної крайки, хустинки, коралів, то що.

Нашою масовою участю у Вишиваних вечерницях, даймо моральну і матеріяльну піддержку нашим студентам в заміну за їхню працю і любов до рідної мови.

Прес. реф.

ЗАКЛИК

УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО КОМІТЕТУ НЮ ЙОРК — НЮ ДЖЕРЗІ

Звертаємося до Українських Організацій, Товариств та всього Українського Громадянства як глядачів української програми під назвою „З вірою ми надіємось", яка була передана 20-го вересня через телевізійний канал ч. 2, в годині 12-ій в полудне.

До нас напливають листи з запитами та ствердженнями, що з різних причин наше громадянство не мало змоги цієї програми бачити, на яку очікували вже довший час.

Тому просимо Українські Організації, Товариства, та Українське Громадянство написати в якнайкоротшому часі якнайбільше листів, поштових карток і вислати до WPIX-TV—220 East 42nd St., New York 17, N.Y.

Листи і поштові картки повинні бути такого змісту: Моя родина і я (або моя організація) очікувала вже довший час на побачення телевізійної програми „З вірою ми надіємось". Але тому, що ми були тоді в церкві, нам не дано змоги цю програму побачити. Ми будемо безмірно вдячні стації WPIX-TV, коли цю програму Ви зможете повторити.

Коли телевізійна стація одержить не менше як триста таких прихань, то ми маємо запевнення, що ця програма буде повторена.

Віримо, що українське громадянство виконає це прохання в якнайкоротшому часі ще цього тижня.

Просимо також усіх тих, що бачили цю програму, висловити телевізійній стації WPIX-TV свою подяку і то якнайскорше.

Український Телевізійний Комітет звертається з проханням до Українського громадянства прийти з матеріяльною допомогою, щоб ми мали змогу продовжувати подібні програми.

Український Телевізійний Комітет
Ню Йорк — Ню Джерзі

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

ЗДВИГ В ЛІГАЙТОНІ В 15-РІЧЧЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

25 і 26-го липня на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., відбувся здвиг, що мав на цілі відмітити 15-ту річницю бою Української Дивізії під Бродами. Початок свята пересунено на кілька годин, бо ранком накрапав дощ і учасники свята з'їздилися з опізненням. Кілька годин перед початком Здвигу перелетіла оселею вістка, що головний командант Української Національної Армії ген. штабу ген.-поручник Павло Шандрук заїхав на оселю. Дійсно, так було. Команданта Армії і його Дружину вітав адміністраційний господар свята, голова Станиці Братства кол. Вояків І-ої Української Дивізії в Филаделфії інж. Василь Забродський та голова Крайової Управи Братства інж. Іван Скіра. Командант приїхав в почоті сот. інж. Михайла Ліщинського і голови Станиці з Трентону пор. Богдана Дубика та ще кількох дивізійників з Трентону.

О 3-ій годині по пол. в суботу, коли вся оселя заповнилася учасниками свята, піднесено прапори. На площі „службовий старшина" свята пор. Богдан Артимишин зібрав відділ дивізійників в лаву і підпровадив його до прапорних щоглів. Справно падала команда і справно „машерували хлопці". Тільки цивільний одяг казав, що це „цивілі". На терасу головного будинку вийшов головний командант УНА. Пор. Б. Артимишин здав звіт голові Станиці інж. В. Забродському, а той звітував початок свята Головному Командантові УНА. Ген. Шандрук переглянув відділ і подякував за звіт. З кольони відділу виступили хорунжі з прапорами і підійшли до прапорних щоглів. Впала команда і прапори поважно витягнулись на щогли. Очі кол. вояків засяли дивним блиском, таким як тоді, коли на площі вправ, в чужій землі, по довгій боротьбі за право вживати національні прапори, перший раз завішували наш прапор на щоглу.

По піднесенні прапорів перерва. Учасники свята розбрилися по площі оселі, а „дивізійники" докінчували останні приготування до програми. На просторій площі оселі, на місці, де колись буде стояти пам'ятник О. Ольжича — могила з березовим хрестом. Квітчають ту могилу цвітами, хоругвками і зеленню. На березовому хресті дубовий вінок. Могила та символізувати буде тут збірну могилу вояків Дивізії на полях під Бродами. При тій могилі о год. 6-ій вечером зібралася громада на дальшу програму. На могилу вийшов голова Станиці Братства кол. Вояків 1. Української Дивізії УНА в Филаделфії інж. Василь Забродський і направду вояцьким вступним словом започаткував програму. Наступила одна з найкращих точок свята. Це інсценізація п. з. „Заповіт борців за волю", — у виконанні молоді, членів Молодої Просвіти з Филаделфії. Інсценізацію зредагувала п. Оля Селезінка, що тут на новій землі нашого поселення іде в суспільній праці слідами своїх батьків, відомих суспільних діячів на рідних землях. Вже в самім укладі інсценізації, зложеної з поетичних творів Богдана Лепкого, Ів. Франка і В. Самійленка, видно глибоке зрозуміння визвольних ідей і високий стиль суспільної праці п. Олі Селезінки. У виведенні і приготуванні інсценізації помагали їй п. д-р Бережницька, що цілим серцем віддала себе праці, для української молоді. В гарно стилізованих нац. одягах група молоді радувала глядачів. Маруся Стадницька, Анна Гасюк, Уляна Чума, Оксана Ванчицька, Богдан Луцький, Юрко Луців, Івась Бережницький і Юрко Вонторський в інсценізації на могилі перенесли глядачів в світ ідей визвольних змагань, за які вояки Дивізії в бою під Бродами жертвували своє життя. Високо патріотичні діялоги інсценізації зворушували присутніх до сліз, а коли інсценізація закінчилася, на лицях видно глибоке зворушення. По лицях у де-кого скапували сльози... Падали ген, там на могили під Бродами, де лежить цьвіт народу і його велика надія. І падали ті сльози ще на рани тих, що колись в боєвих лавах там стояли і цілющим бальзамом догоюють їх, і падали на ніколи незагоєну рану в серці всіх українських вояків визвольних змагань...

По інсценізації промовив до зібраних голова Крайової Управи Братства кол. Вояків Української Дивізії УНА інж. Іван Скіра. Пояснив він ціль свята, яке в Мазепинському році має особливе значення для розвою і стійкости визвольної ідеї.

Не малу радість учасникам свята дала прекрасна деклямація Христі Забродської, яка з гарною дикцією віддеклямувала вірш Бори п. з. Борцям з під Бродів, та виступ дітей Діточої Оселі ім. Ольжича, що під проводом пані Процик і В. Цегельської виступили на святі з деклямаціями е вправами з хоругвками, та виступами своїми заокруглили прекрасну частину, яку в програму дала патріотична частина української молоді, щоб звеличати визвольний чин вояків нашої Дивізії.

Пізніше в залі висвітлено фотомонтаж п. з. „Шляхом І-ої Української Дивізії УНА". Фотомонтаж повстав внаслідок жертвенної праці пор. Богдана Артимишина, який на протязі двох років з подивугідною впертістю збирав знимки і оформлював фотомонтаж у вільні від праці вечори. У фотомонтажі, на оригінальних світлинах із життя Дивізії від початків її організації аж до виїзду до Англії. Перед очами глядачів пересуваються сцени з прощання Дивізії у Львові і інших містах. Святочні відправи добровольців, колони в марші, засипувані квітами радіючого рідним військом населення, — це документи, які всі свідчити будуть велику правду про Дивізію, свідчити будуть щиро без реклями і крику. Фотомонтаж цей — це вимовний документ про вкпад Дивізії у визвольну справу.

Програму суботнішнього дня закінчила „полева вечеря", яка відбулася на прекрасному зеленому „килимі" — площі оселі.

Другий день святкувань в неділю рано зачався Службою Божою за рідний край, а по ній була панахида за поляглих вояків в бою під Бродами.

Полеву Службу Божу відправив в православному обряді о. митрат Лещишин. В прекрасних молитвах присутня на Службі Божій святочна громада молилася щиро за рідний край, за українське військо, за впавших на полі бою за волю України і за тих вояків і революціонерів з визвольних змагань, що там ген, далеко на засланні в концентраційних таборах караються у великій „тюрмі народів" за те, що були вірні своїй церкві і своїй вірі та визвольним ідеям свого народу.

Під час Служби Божої хор православної церкви з Нордгамптону під диригентурою п. Всеволода Боднарчука прегарним співом підносив святочний і молитовний настрій учасників Богослуження. Під час Панахиди дивізійники і нарід співали разом з хором.

По Панахиді посвячено прапор Станиці Братства колиш. Вояків І-ої Української Дивізія в Филаделфії. Свячення прапору відбулося величаво. Прапор тримав головний командант УНАрмії ген. штабу ген.-пор. П. Шандрук, як почесний „кум" прапору. При помочі національних лент тримали символічно з ним прапор представники чільних українських громадських організацій і визначні громадяни, пов'язане з життям дивізії, або з визвольною справою. Посвячуваному прапорові асистували два прапори, прапор ООЧСУ з Филаделфії і прапор Станиці з Трентону.

На знак постійної відданости визвольним ідеям ген. П. Шандрук поцілував прапор і передав його пор. Прончакові, який в імені членів Станиці у Филаделфії склав приречення вірности ідеям боротьби за волю. При передачі прапору гол. командант УНА виголосив повну ідейного змісту промову. Згадавши великі жертви, які в боротьбі за волю України склала Дивізія, закликав українське вояцтво УНА бути вірним визвольній ідеї і вірою в побіду нашої визвольної справи посилювати нашу військову традицію.

По промові ген. Шандрука слідував апель поляглих. Колишній вояк Дивізії і артист львівського театру Евген Левицький перевів апель. Пому відповідали кол. вояки Дивізії Я. Балабан і Мазурок.

По апелі виступив на могилу інвалід з бою під Бродами сот. інж. М. Ліщинський. Палким словом переніс святочну громаду на поля боїв під Бродами. Змальовуючи словом картини того великого, геройського бою і посвяту аж до смерти наших вояків, викликав він візію подій минулого. „Нині, — казав промовець, — там на рідних землях український нарід не може прийти до могил під Броди. Могили там розорані, затоптані, а нарід в колхозному ярмі несе тягар важкої московської неволі. На своїй рідний землі, наш нарід, окрадений з волі і прав, не може відмітити 15-их роковин великої жертви Дивізії за визвольну ідею. І ніхто там не згадає тих дорогих могил явно і не зможе покласти цвітів тим, що остали аж до гробу вірні своїй великій ідеї. Ми тут на вільній американській землі, користаючи з волі і громадських прав, зібралися в ту святочну річницю, щоб вольними устами звідси молитися за наш нарід, за волю для нього і за наших Героїв-Друзів із бойових лав Дивізії. Зібралися ми, щоб звідси післати на ті могили найкращу квітку, якою для наших бойових Друзів все є і буде запевнення, що українське вояцтво визвольних змагань з вояцьких лав Дивізії все ще постійно стоїть вірно при ідеях, за які впали наші Друзі. І нині ми всі тут спільно зібрані пішлім там це запевнення як доказ, що ані час, ані простір не відділив нас від тих ідеалів, за зреалізування яких у різних формах підняв наш нарід зброю до боротьби за волю. І з вірою в перемогу нашої визвольної справи, задивлені в велику жертву тих, що впали, ідею відновлення самостійної, вільної і від нікого незалежної Української Держави. Наше свято, що відбувається якраз на закінчення Тижня Поневолених Народів, уважаймо за вияв перемоги визвольних ідей в світі. Кріпімся в вірі, що день остаточної побіди прийде і для нашого народу. І прийде час, що визвольні побідні лави українських вояків дійдуть на поля під Бродами, щоб там на вічну славу здвигнути величавий пам'ятник тим, що в бою стояли до „останнього набою" і впали в ньому свідомо за волю України.

Звертаючись до української молоді промовець сказав — Передаємо тобі на вічну пам'ять і на славу народові нашому геройський чин українських вояків в бою під Бродами. Передаємо один з найславніших фрагментів визвольного змагу в другій світовій війні. Бій цей не був закінчений, хоч в ньому вояцьке завдання виконано бездоганно і коли нам сучасній вояцькій генерації не судить доля закінчити цей бій великою перемогою, то пам'ятай, молоде, що на закінчення того бою кличуть тебе могили твоїх предків розкинені широко по землі твоїх батьків, дідів і прадідів, кличе тебе визвольна ідея твого народу до великої, славної перемоги.

Свято закінчено обідом, в якому взяли участь також великий приятель Дивізії о. д-р Біланич та о. Михайлів. Рівнож представник пенсильвенійського стейту, представники міст Аллентавну і Лігайтону та кореспонденти двох місцевих англомовних часописів взяли участь в спільному обіді. З нагоди свята англомовна преса околиці надрукувала декілька статтей про українську справу, правда, не досить точних, але нам прихильних. В тій пресі поміщено світлини зі свята з відповідними коментарями. До зібраних при столі гостей промовляв англійською мовою о. д-р Біланич і прекрасними словами пояснив чужинцям, що уявляє собою І-ша Українська Дивізія.

Д-р Біланич висловив жаль з приводу того, що великий опікун Дивізії Високопреосвященний Архиєпископ Іван Бучко не міг бачити такого величавого Здвигу. Його повне турбот колись за долю Дивізії шляхетне серце раділо б, коли б він бачив ту віру, з якою гурт дивізійників стоїть при своїх визвольних ідеях, і ствердив, що „дивізійники такі самі, як були на полі бою чи в Ріміні — ідейні і віддані справі народу свого і вірі Христовій".

На святі тім була майже тисяча учасників. На сучасні наші обставини — це направду великий осяг організаторів. Програму свята і її виведення побудовано на високих ідейних цінностях, що з черги запевнило високий рівень свята і ствердило ідейну вартість духового провідництва вояків молодої генерації. В зв'язку зі святом вислано відповідну телеграму до Президента ЗДА. Зміст її був поданий в пресі.

У зв'язку зі святом Станиця Братства кол. Вояків І-ої Української Дивізії в Филаделфії видала гарну одноднівку. Реасумучи цілість проробленої Станицею праці треба погратулювати голові Станиці інж. В. Забродському та активним членам Управи за так гарні успіхи в праці.

М. Комар

Увага! Увага!
ФРЕНКЛІН, Па. й ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 27-го вересня 1959 р.
в год. 2:00 по полудні
в ST. MICHAEL UKRAINIAN CLUB HOUSE
Frackville, Pa.
— відбудуться —

НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ
СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ:
1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 242, 265, 314, 333, 357, 365, 382, 429.
в справах
відсвяткування 65-ліття УНСоюзу,
що відбудеться
1-го ЛИСТОПАДА 1959 року.

Проситься всіх секретарів і урядників згаданих Відділів прибути на ці важливі наради.

М. ГЕНТОШ,
Голова Окружного Комітету

Увага! Увага!
КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦЯ!

В суботу, 3-го жовтня 1959 р.
в приміщенні
PARMA SAVINGS CORPORATION
5839 Ridge Road — CLEVELAND, Ohio
— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Клівленду та Околиці,
до участи в яких управнені і запрошені Конвенційні Делегати, Члени Головного Уряду УНСоюзу та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

КЛІВЛЕНД: 102, 112, 240, 251, 291, 328, 334, 336, 358, 364.
АКРОН: 180, 295.
ЛЕЙКВУД: 108.
ЛОРЕЙН: 50, 233.

У Зборах візьмуть участь:
Головний Касир Українського Народного Союзу
РОМАН СЛОБОДЯН,
та Головний Радний Українського Народного Союзу
Д. ШМАГАЛА.

ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Клівленді

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміграції в Америці.

Посмертні Згадки

Іван МЕЛИХ, довголітній член 289 Відділу УНСоюзу, Т-ва ім. Т. Шевченка в Рочестері, Н. Й., помер 8-го вересня 1959 року. Покійний народився в с. Стрілиська Нові, пов. Бібрка, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу ще в 1912 році. Полишив у смутку сина Євгена, дочку Андрію, зам. Мельник, 4 внуків та дальшу рідню і Приятелів. Похорони відбулися 11-го вересня 1959 року, з української кат. церкви св. Иосафата, на цвинтар Holy Sepulchre. — В. И. П.!
В. Гусар, секр.

Михайло СЕМЕНЮК, — член Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364 УНСоюзу в Клівленді, помер, по довгій і тяжкій недузі, 28-го серпня 1959 року. Покійний походив із м. Києва, Україна. Полишив у смутку дружину Анну і сина Михайла. Похорон відбувся 31-го серпня 1959 р., із православної катедри св. Теодозія, а опісля на цвинтар Вайт Гевен. — В. И. П.!
В. Владика

ТАРЗАН, ч. 4,321. Нагода до шпигунства.

Чорний потягнув із пляшки. — Нехай вони будуть вперті... завтра вони всі згинуть!

— Возміть цей контейнер, Везілю, мій хлопче, — глузував він. — Ми повинні дістати більше матеріялу з печери для ваших кінцевих ритуалів!

Незабаром обидва відійшли. Тарзан чекав із запертим віддихом, поки вони не зникли в гущавині. Тепер він міг перешукати хатину!